

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev. Stane četrtletno: 1 S 50 g; letoletno: 6 S — g. Za Jugoslavijo četrtletno: Din. 25 —; letoletno: Din. 100 —.

Občni zbor

Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem.

(Konec.)

Poslanec Ivan Starc: Vsaka večja vojna rodi nove ideje. Zadnja svetovna vojna je rodila idejo enakopravnosti in samoodločbe. To idejo so mirovne pogodbe upoštevale in ustvarile narodne države. Točno pa se narodov ni moglo ločiti in tako so nastale tudi manjšine. Mirovne pogodbe so poskrbele za manjšinsko zaščito. Vendar se večinski narodi ne morejo spoprijazniti z idejo enakopravnosti manjšin, zato stalno vznemirjenje javnosti in motenje miru.

Francija in Italija skušata izravnati te spore vsaka na svoj način. Francija propagira Pan-evropo in pri tem ji dobro služi neugoden gospodarski položaj Evrope. Italija pa stoji na stališču, da v novih državah sploh ni mesta za manjšine in da se naj enotnost države doseže po potrebi tudi s silo, z nasilno pospešenim raznarodovanjem. Vendar Italija pri tem ni dosledna.

Pa to nas ne zanima tako daleč. Mi ostanemo, odkar smo ločeni od materskega naroda, zvesti idejam manjšinskih kongresov in zahtevamo, da se ne samo večinskim narodom, ampak tudi manjšinam priznajo pravice enakopravnosti v okviru obstoječih držav in obsojamo vsako raznarodovanje kot protinaravno in nemoralno dejanje.

Kar se tiče proslave desetletnice plebiscita, ne bi imeli nič proti temu, če bi se obhajala samo 10letnica glasovanja. Avstrija je zmagala in svoje zmage se sme veseliti. Mi ji tega ne zamerimo, vsaj smo i mi priznali izid glasovanja in se lojalno pokorili Avstriji. Toda s to 10letnico glasovanja združujejo Nemci tudi 10letnico bojev in s tem vzbujajo spomine na vse tiste strašne dogodke, ki so se po naših krajih godili. S tem vzbujajo spomine na takratno sovraštvo, in tu se upravičeno bojimo novega sovraštva in zdi se nam, da je naša bojazen povsem upravičena. Prihajajo glasovi, da se ljudje, ki se bore v prvih vrstah za naše naravne pravice, bojijo za svoje domove. Zato mislim, da je naša dolžnost, da oblasti opozorimo na ta strah med našim ljudstvom in z vso odločnostjo zahtevamo popolno zaščito svojih najvitalnejših pravic: pravic do osebne varnosti in varnosti našega imetja. Zahtevamo, da oblasti vse ukrejejo, da ne nastanejo nove sovražnosti. Zavedni Slovenci, narodno nezavedni Slovenci in Nemci, vsi smo se enako poslužili vsem enako dane pravice glasovanja, z jamčeno je nam vsem, da zavoljo glasovanja noben ne bo trpel, zato imamo pravico zahtevati zaščito od oblasti.

S svojimi dosedanjim političnim delovanjem smo dokazali, da ne gremo za fantastičnimi idejami, ampak da upoštevamo realni položaj in da ne zapustimo legalne poti v boju za dosego svojih naravnih in zajamčenih pravic. In naši volilci to tudi vidijo in se zato tako trdno oklepajo svoje stranke. Ne lov za koristmi in dobrotami nas družijo, ampak globoko prepričanje o upravičenosti naših načel in naših zahtev. Zato imamo tudi uspehe, kjer je dana prilika.

Pri tej priložnosti naj še omenjam nekaj. Koroški Nemci bi zunanemu svetu radi pokazali, da se Nemci in Slovenci lepo razumemo in da je mogoče celo že nekako skupno delovanje. Pozdravljali bi to, a prvi poizkusi so že pokazali, da ne jemljejo ozira na naše zastopnike kot enakovredne, ampak kot nadležen privesek, ki se ga sme z vzbujanjem političnih spominov javno žaliti. Zato si bo za naprej pač vsaka slovenska organizacija dobro premislila

in pristala na sodelovanje z nemškimi organizacijami šele potem, ako bo res zajamčena popolna enakopravnost.

Na šolskem polju vlada nered, ki ga še nismo doživeli. Proti § 6 šolskega zakona dajejo okrajni šolski sveti krajnim šolskim svetom pravico, da odločuje o učnem jeziku v šoli. Šolska oblast se je dalje pričela vmešavati v poučevanje krščanskega nauka, kar je zadeva cerkve. Tozadevna razprava v deželni zboru je še v spominu. Dr. Angerer pa še do danes ni podprl svoje trditve z dokazi, ker je ne more, ker damo mi tudi drugim to, kar zahtevamo zase. Šolske oblasti so iznašle tudi nov pojem označbe za narod. Imamo po šolskih izkazih na Koroškem pripadnike treh narodov: slovenskega, bindišarskega in nemškega. Zakoni dozdej tega naziva še ne poznajo. Nekateri učitelji označujejo slovenske otroke za pripadnike k „slovenskemu koroškemu narečju“. Nadaljevalne šole je smatrati po zakonu kot obvezne višje ljudske šole. To stališče sta zastopala tudi naša poslanka. Zato spada v nje tudi krščanski nauk. Ker je večina deželnega zbora odklonila verouk na nadaljevalnih šolah, ga zvezna vlada ni potrdila in se bo o njem razpravljalo še enkrat v deželni zboru.

Da gospodarsko propadamo, čuti na sebi vsak posamezni. Naša gospodarska politika je zgrešena. Začetkom se je izdatno podpirala industrija, nato se je priporočalo pridelovanje žita, pozneje živinoreja in nazadnje perutninarstvo. Deželni kulturni svet je nemška ustanova ter tudi deluje v nemškem smislu. Za nas ne stori ničesar in tudi od njega dosti ne pričakujemo, čeprav je vzdrževan tudi z našim denarjem. Zato zahtevamo kmečko zbornico. Naše združništvo nima nobene vladne opore in je navezano popolnoma samo nase. Izpopolniti ga moramo tako kakor je potrebno za najrevnejši del dežele. Po desetih letih so Nemci šele našli, da je slovensko ozemlje zanemarjeno in sestavili so slavnostni gospodarski načrt. S tem so začeli izrabljati naše potrebe in našo revščino v propagandne svrhe. Naši kmetje pa trpijo tudi radi prikrajšanja služnostnih pravic.

Vrata v deželne službe so za Slovence hermetično zaprta. Niti najnižji deželni uradnik ali nameščenelec ne postane Slovenec, ako je slovenskega mišljenja. Za naše ljudi ni javnega kruha, četudi bi imeli zmožne ljudi na razpolago, ker smo državljani druge vrste. Pa kljub temu bomo vztrajali, ker imamo veliko ljubezen do doma, ker nas diči delavnost in požrtvovalnost.

V zadnjem času so pričeli Nemci bolj temeljito izvajati frazo „Koroško Korošcem“. Za učitelji iz jugoslovanskega Kočevja so pričeli naseljevati med nami rajhofske protestante, tuj element, ki bo izzval narodnost in verski boj. Saj je javna tajnost, da hočejo Nemci Slovence gospodarsko uničiti in privedi na njih mesta tuje. Saj je znano, da imajo za rajhovce zabeleženih 120 posestev v coni A. Morajo se naseliti med Slovenci, drugače ne dobijo podpore. Nemcev vojna ni izmodrila. Državi očitajo, da ne drži svojih obljub, a tudi dežela jih ne izpolnjuje. K raznarodovanju po šoli, po gospodarstvu je tedaj prišel nov poizkus raznarodovanja po protestantih. Naš odpor proti vsemu temu mora obstojati v tem, da skušamo narod ohraniti moralno zdravega, delavnega, prepojenega z veliko ljubeznijo do domače vere, domače hiše in prepričanja sreče lastnega družinskega ognjišča.

V prav živahni razpravi, ki se je po poročilih mandatarjev razvila, se je sprejel predlog, da se vpostavi v resolucijo tudi stališče k plebiscitnim proslavam. — Govorilo se je o ponemčevanju v cerkvi v čisto slovenskih župni-

jah. V St. Tomažu je bilo v zadnjem času popolnoma odpravljeno slovensko petje, pognana sta bila ministrant in mežnar brez povoda. Vse intervencije so zastoj, ker Slovenci nimamo zaslonbe. Kamor pride enkrat nemški duhovnik, tam gre mladina k marksistom ali boljše-vikom. So nemško misleči duhovniki, ki kar javno rovarijo proti našim združnim ustanovam, češ, da bodo propadle, kar pa je pri neomejenem poroštvu naših hranilnic nemogoče. Ali ni to podobno zločinu? — Omenilo se je dalje, da daje deželni kulturni svet rajhovcem za nakup slovenskih posestev subvencije in še posebne ugodnosti. Ni pa razumeti nezavednih Slovencev, da prodajajo lastno zemljo tujcem. — Priporoča se gospodarska anketa. — Glede društvenega delovanja v župnijah, ki so zasedene po nemških duhovnikih, je prodrlo mnenje, da se mora kulturno delovanje osamosvojiti od cerkvenega, a mora ostati na strogo verski podlagi. Ugotovilo se je nadalje, da nam Nemci niso iskreni. — Kar se tiče prostorov Dijaškega doma in Družbe sv. Mohorja, se je storilo vse, seveda brez uspeha, ker bodo uradi sicer iskali nove prostore, a zastoj, ker jih nočejo najti.

Za tem se je razprava zaključila in občni zbor je odobril delovanje naših poslancev in jim izrekel zaupnico. — Poročilo blagajnika se je vzelo na znanje. — Pri volitvi novega odbora se je potrdil stari odbor. — Članarina je ostala ista.

Resolucija.

1. Na občnem zboru „Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem“ dne 5. junija 1930 zbrani Slovenci na Koroškem kljub zavlačevanju od strani Nemcev slejkoprej vztrajajo na zahtevi kulturne avtonomije in ponavljajo sklepe zadnjih dveh občnih zborov. Posebej ponovno odklanjamo vsako cepitev slovenskih šolskih otrok na dve šolski oblasti in zahtevamo za vse otroke, ki jih starši prostovoljno vzgajajo v slovenskem jeziku, narodno in domoljubno vzgojo po slovenskem učitelstvu, ki ima ljubezen do slovenskih otrok in slovenske kulture.

2. Odločno odklanjamo kršenje določb o utrakvističnih šolah po šolskih oblastih in vse poizkuse uredbe pouka krščanskega nauka v materinem jeziku.

3. Ponovno zahtevamo pouk krščanskega nauka na nadaljevalnih šolah in sicer v materinskem jeziku.

4. S povdankom, da razumemo slavitev 10letnice glasovanja, obžalujemo, da se obenem vzbujajo spomini na predplebiscitne boje na način, ki obuja staro sovraštvo. Po predznakih sodeč se naše ljudstvo upravičeno boji in zahteva zaščite.

5. Odločno protestiramo proti zlorabi žalostnega gospodarskega položaja koroških Slovencev, ki se kaže v naseljevanju nemških državljanov, po večini protestantov, na slovenskem ozemlju in obžalujemo, da „domovini zvesti“ Slovenci ne dvignejo protesta.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Landbund je stavil predlog, da se smejo dovoliti zborovanja oboroženih organizacij samo v slučaju, če se organizacije obvezajo, da bodo krile vse stroške za varnostne odredbe. Zelo pametna misel. — Landbundovski poslanci so zahtevali od zveznega kancelarja, da uporabi protiterorski zakon zoper preprečevalce shoda v Sinči vasi in sovražnike in nasprotnike republikanske države. Meščanske stranke in posebno Heimwehr je uporabila vse sile, da se je sprejel protiterorski zakon, ki naj bi se uporabljal predvsem proti socialistom. In če bi se v tem slučaju ne uporabil tudi proti

Heimwehru, bi postalo preveč očitno, da je namenjen samo za socialiste. Zadevo preiskuje sedaj deželna vlada, ki bo odstopila akt deželnemu sodišču, da dvigne obtožbo. Zborovanje v Sinči vasi je najlepši primer, da je vsa zborovalna svoboda v naši državi samo na papirju, v praksi pa se je more posluževati samo tisti, ki je močan in ima za seboj oboroženo silo. Kaj umljivo, da bo Landbund polagal sedaj največjo važnost na Bauernwehren.

Karol II. Princ Karol, ki se je moral 1. 1925 nepreklicno odpovedati romunskemu prestolu, ker se je sodnijsko ločil od princeze Helene in se poročil z neko gospo Lupescu, in obljubiti, da ga 6 let ne bo v Rumunijo, se je 7. t. m. vrnil v letalu čisto nepričakovano. Povsod je bil najpristržnejše pozdravljen in ugodno sprejet. Takoj po prihodu se je sestel ministrski svet in na binkošti velika narodna skupščina — senat in poslanska zbornica skupaj — ki je razveljavila zakon od 6. januarja 1926, s katerim so bile odvzete bivšemu prestolonasledniku princu Karolu pravice do prestola, in ga proglasila za romunskega kralja, njegovega mladoletnega sina Mihaela, dosedanjega kralja, pa za prestolonaslednika. Princ Karol si je nadel ime Karol II. in takoj prisegel na ustavo. Zatem je imel nagovor na poslance in na narod, ki so ga sprejeli vsi z velikim odoravanjem. Ljudstvo je navdušeno, vse je v zastavah, drugače pa vlada mir. Da se sestavi koncentracijska vlada, je takoj za tem aktom odstopila vlada Minorescu. Maniu je odklonil sestavo nove vlade, general Pressan pa je mandat vrnil, ker ni mogel sestaviti vlade, ki si je želi kralj. Novo vlado je končno sestavil le Maniu. Politični krogi trdijo, da se zunanja politika Romunije ne bo izpremenila.

Indija. Indijski podkralj je izdal dve novi naredbi, od katerih ena prepoveduje vsakršen način terorizma, posebno potom stavkarskih straž, potom bojkota blaga, nadlegovanja pri prodaji inozemskega blaga itd., za kar določa denarne kazni. Druga naredba določa posebne kazni za neplačevanje davkov in za tozadevno propagando. — Sliši se, da je Gandhi pripraviljen preklicati svoja navodila in povelja za izvajanje državljanske neposlušnosti in neplačevanje davkov ter se udeležiti indijske konference, čemu angleška vlada nudi primerna jamstva za to, da bo pristala na ureditev odnošajev med Anglijo in Indijo v obliki, ki bo zadovoljila tudi težnje indijskih nacionalistov po popolni samoupravi in kar najbolj svobodnemu razmahu indijskega gospodarstva. Bajse se pogajanja z Gandhijevimi pristaši že vršijo. — V zadnjem času so bili 4 indijski uporniki obsojeni na smrt. — Odpor nacionalistov je nekoliko ponehal, s čemer so ponehali tudi vsakodnevni spopadi s policijo. Le tu in tam še pride do kakšnega manjšega boja. — Angleška vlada je izdala „Modro knjigo“, ki vsebuje poročilo Simonove komisije o ustavni reformi za Indijo. Knjiga nepristransko navaja dejstva. Drugi del knjige bo prinesel predloge komisije za rešitev indijskega vprašanja. V javnosti vlada za to knjigo veliko zanimanje.

Politične vesti. Arabski delegati so se pogajali v Londonu z angleško vlado o ureditvi političnega položaja arabskega naroda v Palestini. Pogajanja so se v zadnjem času vsled pretiranih zahtev Arabcev razbila. Palestinska vlada pravi k temu, da so postavili Arabci zahteve, ki bi v bistvu izpremenile sedanjo palestinsko ustavo, kar bi angleški vladi onemogočilo zadostiti obveznostim, ki jih je sprejela s palestinskim kolonijalnim mandatom. Posledica tega bo, da se bo že itak dosti napeti položaj še bolj poostiril. — Mednarodni mirovni urad je razposlal na vse balkanske države vabilo na balkanske konference, ki naj bi se vršile vsako leto. Prva taka konferenca naj bi se sestala letos v oktobru. Glavni cilj teh balkanskih konferenc pod varstvom Društva narodov naj bi bila uvedena uvedba prijateljskega sodelovanja vseh balkanskih držav. Posamezne vlade so pozvane, naj pošljejo na konferenco delegacije, ki naj se sestavijo iz zastopnikov gospodarstva, vseučilišč, novinarstva in vlad. Delegacije naj bi imele po 30 članov. Prva konferenca naj bi se vršila v Atenah in potem izmenoma v vseh balkanskih prestolicah. — Španski kralj je podpisal ukaz, s katerim se katalonska zastava zopet dovoljuje. Katalonija pa se z njim ne zadovoljuje in zahteva vpostavitve avtonomije in deželnega zbora, ker agitacija za odcepitev od Španije močno narašča.

DOMAČE NOVICE

Položnice priložimo prihodnji številki. Zakaj se prilagajo položnice, bo menda že vsakemu naročniku jasno. Zato pa naj ne čaka na opomin, temveč takoj vplača odpadajočo vsoto.

Volilni imeniki so razpoloženi od 1. do 30. junija. V tem času ima vsak volilni upravičenec pravico, da se prepriča, ali je vpisan v stalnem volilnem imeniku ali ne. Pravico ima, da zahteva izbris volilnega neupravičenca in vpis volilnega upravičenca. O reklamacijah razsoja volilna komisija pri glavarstvu. Politične razmere v naši državi so nestalne in ni povsem izključeno, da bodo imeli jeseni nove volitve. V tem slučaju morejo voliti samo dotični, ki so v volilnem imeniku, ker pred volitvami ni več reklamacijskega postopanja. Novi vpisi volilnih upravičencev pred volitvami tedaj niso več mogoči. Zato naj se vsak volilec pobriga, da bo gotovo vpisan. Volilno pravico ima vsak državljan, ki bo 30. junija 1930 star 21 let.

K plebiscitnim proslavam. Pisatelj Perkonig izda spominski knjigo. Vlada je dovolila za tisk, da bo cena knjige nizka in dostopna tudi siromašnejšim slojem, 6000 S. Prav lepa vsota. Za delo pisatelj, oziroma izdajatelj baje ne dobi ničesar. — Zaslavnostno igro razpisuje deželna vlada 4000 S. — „Slovenec“ prinaša sliko duhovščine ob štajersko-koroški meji iz leta 1919. Pod sliko pripominja, da je dobilo župnišče v Sv. Marjeti pri Slovenjgradcu veliko nemško-koroških krogelj. Župnišče v Št. Janžu pri Dravogradu je bilo izropano in tabernakelj v cerkvi razbit s krampom. Starotrški župnik je kmalu po nemško-koroškem vpadu vsled prestanega strahu in dušnega trpljenja zbolel in umrl. — Binkoštno praznike je obhajal Junglandbund 10letnico svojega obstoja in obenem 10letnico plebiscita. Med svečanostmi izpredom po mestu smo pač opazili mnogo udeležencev s Štajerske in nemškega dela Koroške, a prav malo iz cone A. Minister Schumy je pojasnil svojim bodočim landbundovcem, kaj vse je storil za Koroško v letih 1919—1920 predvsem kot vodja Heimatdiensta. — Iste dni je proslavilo plebiscitno obletnico tudi pevsko društvo „Karntner Liab“. Člani tega društva so pred in med plebiscitom gojili koroško pesem ter z njo vplivali po „jugoslovanskih mogotcih in njihovih pretepaških bandah“ preplašenemu prebivalstvu novo upanje. — Na binkošti se je o priliki zborovanja društva Nemcev v inozemstvu in Schulvereina Südmarke v Solnogradu na koroškem večeru razkoročil tudi südmarkovec svetnik Nagl, ki ga že dalj časa poznamo po strupenih govorih proti Slovincem. Vedel je nekako povedati, da so na Koroškem desetletja pred in med vojno rovarili ljubljanski politiki, kar je povzročilo zasedbo Koroške. Posrečilo se je zapoditi Jugoslovane s Koroške in doseči plebiscit. Težko je bilo doseči zmago, ker cona A je bila eno in pol leta pod jugoslovansko upravo, ki je skušala z vsemi sredstvi nasilja ustrašiti domovini zveste Korošce. Amerikanska komisija je poslala resnično poročilo o razmerah v glasovalnem ozemlju in tako odbila vse napade proti glasovanju. Ali boj še danes ni končan. Ljubljanski politiki Koroške še niso pozabili in jo smatrajo za neodrešeno ozemlje in se trudijo, da bi ustvarili na Koroškem novo iredento (tako se slika vrag na steno. Ur.). Tako pade sicer kapljica pelina v bokal veselja, ali njo odtehta zavest, da stoji za obmejno Koroško celoten nemški narod. — Koroški državni poslanci so bili 13. t. m. ponovno pri finančnem ministru dr. Juchiu in razpravljali z njim o plebiscitnih zahtevah Koroške. — Zvezna železnica je dovolila 40 odstotni popust pri posebnih vlakih k celovškemu plebiscitnim proslavam.

Z dežele. Naravnost nerazumljivo nam je, da nekateri kmetje s tako lahkoto in lahkomišljenostjo prodajajo svoja posestva, medtem ko marsikateri delavec in obrtnik misli samo na to, da bi si mogel pozidati vsaj malo hišico, da bo imel vsaj svoje stanovanje. Pozidava take hišice stane okrog 8000 S, kmetje pa prodajajo svoja posestva, na katerih morejo rediti po 5 in več glav živine, za borih 10.000 do 12.000 S. So ljudje, ki zavidajo delavca, ki služi gotovo plačo, ne pomislijo pa, da je delavec danes v službi, jutri pa že lahko stoji na cesti brez služba, stanovanja in sredstev. So ljudje, ki ne vedo, kaj se pravi biti podložen in odvisen, in ne znajo ceniti svobode in neodvisnosti na svoji zemlji. — Nerazumljivo nam je tudi, da oblasti

s tako lahkoto in lahkomišljenostjo delijo gostilniške koncesije. Gotovo da so potrebne gostilne tam, kjer je živahen tujski promet. Po vojni so se gostilne tudi na deželi zelo pomnožile. V neki občini vzdržuje, ako odštejemo ženske in otroke, 30 mož eno gostilno. Vsaka nova gostilna pomeni gospodarsko škodo. Zdi se, kakor bi se hotelo delovne sloje, kmete in delavce, ki žive v pomanjkanju, vtopiti v alkoholu, da bi manj občutili svojo bedo. Vse vpije in hrepeni po materijelnih dobrinah in vživanju, pri vsem tem pa propadamo. Dinar.

Flugs. Posesnik Brunec Jožef v Melinci-Beltinci piše o Flugs-ovem patentiranem kosirju s koso: Dolgo sem mislil Vam malo obširneje poročati, toda kmetska roka je trda in nerada prime za pero. Vaše kose so vzbudile veliko zanimanje med najbolj trdovratnimi kmeti, ker so se prepričali, da je vsaka kosa dobra. Ker so kmetje trdovratni in se ne primejo radi kake nove iznajdbe takoj, so sedaj sprevideli, da se je napačno sodilo in sedaj že priznavajo, da so v resnici najboljše kose Flugs. Za prihodnjo spomlad pričakujem desetkratno večjo prodajo kos. Brunec, l. r. — Opozarjamo na današnji oglas.

Št. Jakob v Rožu. Na binkoštni pondeljek se je pri nas vršilo blagoslavljanje nove motorne brizgalnice naše požarne brambce. Izredna udeležba je pričala, da je bil ta dan praznik vse občine. Domači g. župnik je izvršil pred gasilnim domom cerkveni del sporeda in nato govoril v izbranih besedah o vodilni misli gasilnega društva: o krščanski ljubezni do bližnjega. Po pozdravnih besedah načelnikovih in po pozdravu zastopnika domače občine je zapel društveni pevski zbor svojo slavnostno pesem. Po deklamacijah naših mlajših je nato povzel besedo č. g. poslanec Starc in izvajal Gasilska služba je častna služba, ker pomeni prostovoljno obrambo naših domov pred uničujočim elementom v solidarnem skupnem delu vseh. Od brambovca zahteva nesebičnost in požrtvovalno ljubezen. Število požarov raste od leta do leta: koroška zavarovalnica je izplačala leta 1925 536.347 S zavarovalnine pogorelcem in leta 1928 pa celo že 1.279.712 S. Leta 1928 je bila dobra tretjina požarov podtaknjena iz hudobnih namenov. Sploh se množijo požari, nastali po hudobiji in maščevanju ter iz malomarnosti in neprevidnosti. Zato je pravilno, če stoji stalno na straži četa, ki ji je namen varovati in ščititi. In dobro, če se v ta svoj nesebični namen posluži modernega napredka. Z ozirom na isti cilj bodi vsem brambam ista pravica in ista dolžnost! Ne delajo dobro oni, ki hočejo dati gotovim brambam prednost pri subvencijah! Po poslančevem govoru se je ob sviranju brambine godbe oficijelni del dneva zaključil. Zabavni del sporeda se je vršil živahno in nemoteno v zadovoljnost gostom in prirediteljem. Usoda pa je hotela, da je sprejela nova brizgalna še isto noč svoj ognjeni krst. Iz dosedaj še nedognanih vzrokov je izbruhnil nekako ob pol dveh ponoči požar pri p. d. Erjanu v Veliki vasi ter upepelil hišo in skedenj ter segel še k sosednjemu Bukovniku in tudi tam uničil vse. Domačim in iz sosednjih fara došlim brambam se je po precejšnjem trudu posrečila lokalizacija požara. Na opeklinah, dobljenih o priliki požara, je dva dni navrh umrla Erjanova mati; na njenem grobu žaluje ubogi oče in mali otročiči. S težko prizadeto Erjanovo in Bukovnikovo družino sočustvuje vse in nujna pomoč je na mestu. V zadnjem času v naši okolici rudeči petelin sploh prav sumljivo razsaja. V četrtek je pogorel umetni Frankov mlin in v nedeljo pa se je videl ognjeni žar iz Ratenč pri Ločah. Nujnost kliče, da bo treba strnjениh vrst in železne discipline pri gasilcih bolj kot nekdanj!

Sinča vas. (Landbundovski shod.) Landbund je sklical za 9. t. m. zborovanje v Sinčo vas, na katerem bi imel govoriti minister Schumy. Heimatschutz pa ima piko na ministra Schumyja in je poslal zato s cele Koroške svoje ljudi na avtomobilih na zborovanje, da ga onemogoči. Landbundovci so bili seve v manjšini. Po otvoritvi kmalu po tretji uri je bil za predsednika izvoljen najprej inž. Maierhofer, za njim pa dobrolski Taurer. Ker nobeden teh ni hotel odstopiti od predsedstva, se je pričel prepir, ki je trajal celi dve uri. V tem času nihče ni mogel do besede. Orožnikov je bilo v Sinči vasi okoli 15 in v Velikovcu 33 policistov iz Celovca. Red je prišel delat tudi velikovski okrajni glavar, kateremu se je posrečilo, da je razgrajajoče udeležence — razgrajali in vpili so vsi — ločil v dva tabora. Nato se je predsednik volil še enkrat in je izvoljen Taurer, ki se

je začel hvaliti, kako je pred 30 leti napovedal boj slovenskim klerikalcem, kar je dovedlo do zmage nemštva. Pa tudi njemu udeleženci niso pustili govoriti, da je moral ohraniti naštevane svojih zaslug v boju proti Slovincem — obogatel je s slovenskim denarjem — zase. Lovorjevega venca ni dobil. Prerekanje se je nadaljevalo, dokler posl. Feinig ni zaključil zborovanja. Tedaj šele je nastal huronski kraval. Ker so začeli hajmatšiclarji groziti, je orožništvo potegnilo bajonete. Minister Schumy ni prišel do besede, pač pa je moral slišati od strani hajmatšiclarjev tem ljudem lastne izraze kakor „podlež“, „izdajalec“, „Judež“, „Misthaufenminister“, „Windischer“. Prav krepko je bil ozmerjen tudi Hornbogner iz Velikovca. Pa tudi Taurer je prišel na svoj račun. Požretil je moral: Kartoffeljud, Bauernschreck itd. Gospodje se med seboj gotovo dobro poznajo, zato so si dajali tako laskave priimke. Končno so landbundovci sklenili, da se vrši shod dne 22. t. m. na istem kraju. Ta dan je tudi pevska prireditel v Dobrli vasi in je gotovo, da ista ne bo izpadla preveč sijajno in da bo imela dežela zopet čast, kriti primanjkljaj prireditve. Take blamaže Landbund v slovenskem kraju še ni doživel. To ne bo ostalo brez posledic za stranko. Sliši se že, da so prijavili svoj izstop iz Heimatschutza inž. Taušič, predsednik deželne kulture sveta Supersberg in nekatere druge skupine pristašev Landbunda.

Pliberk. (Nadgeometer Josip Gvajc.) Na binškošni pomedeljek je bil pokopan v Mariboru ob ogromni udeležbi in z velikimi častmi nadgeometer g. Josip Gvajc. V Pliberku in okolici je še vsem v dobrem spominu. Dolgo vrsto let je bil v Pliberku državni nadgeometer, do plebiscita l. 1920, ko se je moral potem umakniti. Bil je izredno kremenit in odkrit značaj in odločen borec za naše narodne pravice. Zato so ga Nemci, še mnogo bolj pa odpadniki, silno sovražili, ker se jih ni bal in je imel poguma dovolj, povsod nastopiti za resnico in pravico. Kot komisar in gerent pliberške občine za časa jugosl. zasedbe je bil strog ali tudi nasproti Nemcem skrajno objektivni in pravičen. Kar je tu zapisano, priznavajo tudi danes objektivni Nemci. Čista neresnica je, da bi sovražil Nemce. Pa da, zaničeval in sovražil je nekaj in to po pravici: renegatstvo, narodno odpadništvo in sistem in tiste, ki so take pokvarjenice vzgajali in jih še vzgajajo. Zato svetla mu spomin!

Bilčovs. Nedeljo 1. t. m. bi lahko imenovali gospodarski dan, zakaj imeli smo dvoje gospodarskih zborovanj. Dopoldne po drugi sv. maši je imela kmetijska podružnica svoje zborovanje. Govornik dež. kult. sveta je govoril prav lepo in izčrpno o svinjereji, le škoda, da samo nemški. Isti govor v slovenskem jeziku bi pač mnogo več koristil. — Popoldne pa je imela naša Hranilnica in posojilnica svoj občni zbor. Mnogo nam naša hranilnica koristi in le premalo se tega zavedamo, zakaj i drugače bi moral biti občni zbor boljše obiskan. Kje bi kmet dobil poceni posojilo, ako ne bi imeli svoje posojilnice? Tako imamo pa svoj denarni zavod, kamor lahko nalagamo in kjer lahko dvigamo in izposojujemo. Zadrugniki, bolj se naj vas oprime zavest potrebe svoje zadruga, zakaj le če si bomo zadrugnim potom pomagali, se bomo vzdržali! Naglasiti moramo, da pri vseh poučnih gospodarskih zborovanjih manjka naša mladina. Mladina, ne spi vendar!

Drobne koroške novice. O binškošnih praznikih je bilo birmanih v Celovcu 1982 otrok. Ženski spol je prevladoval. — „Freie Stimmen“ vedo povedati, da so bile habsburške vlade, ki so povsod negovale Nemce in Madžare, Slovane pa, ki so tvorili večino prebivalstva v monarhiji, zatirale, Slovanom prijazne. Gotovo so bile in so tudi vse novoavstrijske vlade prijazne Slovanom, saj čutimo, kakor smo čutili v Avstro-Ogrski, na lastni koži, kako negujejo Slovane. Ta list postavlja vsa zgodovinska dejstva na glavo, samo da more udariti po Slovincu, ki je delal med Slovinci za Slovence in se ni hotel ukloniti nemškemu pritisku. Ta oseba je geometer Josip Gvajc, ki je 6. t. m. umrl. — Celovec je dobil svoje obrtno sodišče. — Dne 7. t. m. so zabeležili na Koroškem 1604 podpisane brezposelnih. — Po 16 letih je bil zopet otvorjen Karawankenhof v Podgori. Po „K. Tagblattu“ je Karavanški dvor velikega pomena za oporo nemštva v Rožu. Tudi v gospodarskem oziru je razmah te hiše za cono A največjega pomena. Zato bo dolžnost vsakega Nemca, da ne bo obiskoval Karavanški dvor

samo radi lepote, temveč predvsem radi narodne važnosti. Slovinci nismo zaželjeni in tam nimamo kaj iskati in tudi nimamo povoda, da bi podpirali oporo nemštva v slovenskem ozemlju. — Občinska volitev na Otoku se vrši predvidoma 26. oktobra 1930. — Med Ločilom in Rekarjo vasjo sta 12. t. m. trčila skupaj angleški in dunajski avto. Dve osebi sta ranjeni, angleški avto poleg tega še precej poškodovan. Bajje je vozil angleški avto na napačni strani ceste. — 30. maja so bili izvršeni v Medgorjah trije vlomi. Tat, bajje neki Valentin Markec iz Tinj, je odnesel 5 kg prekajenega mesa, sladkorja in 2 žepni uri z verižico. — Nekdo drugi je pri Štihu pokradel obleke, perila in denarja v skupni vrednosti 270 S. — V Ratenčah je 8. t. m. pogorelo p. d. Božičevo gospodarsko poslopje z vsemi gospodarskimi stroji in orodjem. Zgorelo je tudi 15 kur. — 2. t. m. je nekdo vlomil v stanovanje Josipa Schleicherja v Zgornjih Jezercih in odnesel 2 zlata poročna prstana, 32 S denarja, obleke in čevlje v skupni vrednosti 272 S.

Bilčovs-Gozdanje. (Poroka.) Iz naših vrst, iz srede našega izobr. društva in še prav posebno iz vrst tukajšnjih igralcev se je dne 9. t. m. poslaljal naš Pavlej Žnidar, p. d. Čepečnjajov v Želučah. Od nas je šel eden najmarljivejših članov domačega društva, večletni društveni odbornik in naš najboljši igralec. Težko ga bomo pogrešali. Pa saj je zrasel zato med nami, da bo tudi tam gori na Gozdanjah stal v sprednjih vrstah! Daleč sta si župniji Bilčovs in Gozdanje narazen, a vendar sta se znašli in na binškošni ponedeljek sta stala v majhni cerkvi na Jezercih naš Pavlej in pd. Smrečnikova Anica pred poročnim oltarjem, kjer sta si podala roke v zakonsko zvezo. Tebi, Pavlej in Tvoji izvoljeniki, želimo, da bi rosilo na vaju nebo mnogo svojega blagoslova!

DRUŠTVENI VESTNIK

Prireditve. Na Radišah obhajamo v nedeljo, dne 22. junija po blagoslovu ob treh popoldne na vrtu poleg župnišča materinski dan s sledečim sporedom: deklamacije, govori društvenikov, nastop pevcev in zvezinih tamburašev, prizor „Pismo“. Dopoldne cerkvena proslava materinskega dne. — V Ločah igra društvo „Jepa“ v dvorani gostilne Pušnikove v Ratenčah igro „Miklova Zala“. Natančneje v oglasu današnje številke. Oglejte si igro in pokažite, da spoštujete delo in trud domačih fantov in deklet!

Dobrla vas. (Begunka.) Naše izobr. društvo je uprizorilo na binškošni nedeljo Meško vo dramo „Begunka“ in navrh še burko „Zdaj gre sem, zdaj pa tja“. Videti je bilo, da so se igralci potrudili, da nudijo res kaj dobrega in da dajo občinstvu, ki se je odzvalo vabilu v precejšnjem številu, urico užitka. Tem potom bodi izrečena prisrčna zahvala igralcem, kakor tudi občinstvu, posebno po okoliškim gostom, ki so nas posetili v precejšnjem številu. Obenem pa, dekleta in fantje, bodimo zvesti in pripravimo se za prihodnjo sezono!

Iz „Slovenskega krožka na Dunaju“. Pet izletov našega krožka je bilo filmanih. Na binškošni nedeljo pa smo videli v krožku vse te filme. Tudi neudeležencem naših izletov so bili filmi najboljši dokaz, kako živahni in lepi so bili vsi naši letošnji izleti. Povsod se je razlegala naša lepa slovenska pesem, ki so jo radi poslušali in hvalili tudi tujci. Tako se širi dober sloves slovenskega imena. Rojaki, udeležujte se v velikem številu izletov našega krožka. Ne samo to, da se dobro imate v lepi slovenski družbi, ampak pomorete tudi dobremu imenu našega naroda med Nemci in vsemi, ki nas vidijo in čujejo. Iz Domovine pa čujemo tudi lepe glasove o dobrem imenu našega edinega slovenskega društva na Dunaju. Kdor je bil ali je še član krožka, ga spoštujete tudi v domovini toliko bolj. Tako se godi posebno na Koroškem. Ko se vračajo naši fantje ali dekleta domov, začasno ali za stalno, pa jih domačini že poprašujejo: Ali ste člani našega krožka? In reči moramo, da marsikdo se ni mogel pohvaliti, da je član, in potem ga tudi doma niso imeli preveč v čisljih. Iz koroške občine Št. Jakob v Rožu nam poročajo tole zgodbico iz zadnjega časa: Na binškošni ponedeljek je bila v Št. Jakobu lepa veselica in blagoslovljenje motorne brizgalnice. Popoldne je bila pri Cvltarju živahna veselica s plesom. Dvorano za ples pa sta odprli dve naši vrli krožkarici gđc.

Tonička Madrič in Anica Velikonja, ki sta se potem ves čas prav dobro zabavali v lepi domači družbi vrlih koroških fantov. To pozornost so jim tamkaj skazovali ravno zaradi tega, ker so vedeli, da sta obe gospodični vrli članici Slovenskega krožka na Dunaju. Koroška dekleta in fantje: Ko pridete na Dunaj, vedite, da je v restavraciji Fuchs na Mariahilferstrasse 138 edino naše društvo. Pridite! Predsednik.

ZADRUŽNI VESTNIK

Iz uvodnih besed načelnika na občnem zboru Hranilnice in posojilnice v Pliberku.

Občni zbor Hranilnice in posojilnice v Pliberku se je vršil dne 13. maja. Načelnik g. Lojze Milač je občni zbor otvoril in govoril v kratkem sledeče: Na originalu naših pravil je podpisal g. Jurij Rudolf, pd. Rudolf na Bistrici. Med ustanovitelji naše zadruga je bil in nje prvi načelnik. Te dni je preminul in včeraj smo ga na šmihelskem pokopališču položili k zaslužnemu počitku. Vršil se tedaj naš občni zbor v znamenju žalosti in v zavesti izgube zaslužnega moža v zadrugništvu naše okolice. Bil je mož značaj, mož poštenjak, kakršen mora biti zadrugar. Naša dolžnost je, da ga ohranimo v vednem častnem spominu in prosim, da se v znamenje spoštovanja dvignete s sedežev in mu zakličete trikratni: Slava!

Občni zbor se vrši v času trajne gospodarske krize. Prizadeto je kmetijstvo, ki ne more vnovčiti svojih produktov. V jeseni je zadal udarec krompir, ki so ga v naši okolici ogromno sadili in ga tudi veliko pridelali, a ga niso mogli prodati. Danes se je pridružila še lesna kriza, da ga tisti, ki ga še kaj imajo, ne morejo prodati. Posledica je, da ni denarja in da se kmetje vedno bolj in bolj zadolžujejo. Naravnost katastrofalno je, ako pomislimo, da so bile kmetije še l. 1923 skoraj popolnoma brez dolga, toda se danes že prisilnim potom prodajajo. Drugi pa jih prodajajo, ker ne vidijo izhoda in, na žalost, prečesto tujcem, ki se zadnji čas naseljujejo na naši zemlji. Zalosten gospodarski položaj ima seve tudi svoj vpliv na razvoj in napredek posojilnice. Iz računskega zaključka za l. 1929 je razvidno, da je dobila zadruga v poslovnem letu veliko vlog, dokaz, da vživa zadruga zaupanje, vendar so zadnje mesece vlagatelji, vsled že omenjene krompirjeve krize, morali svoje prihranke dvigati, tako da so vloge narasle samo za okroglo 30.000 S. Vsekakor napredek. Posojila se silno malo in neredno vračajo in posebno žalostna postavka, ki je vsekakor previsoka, so zaostale obresti posojil. Izposojevalci morajo obresti redno plačevati, ker je to stvar reda v gospodarstvu. Zaostale obresti je čimdalje težje plačevati in dolžnikom ni nobena usluga, ako se plačevanje obveznosti ne zahteva pravočasno. Načelnstvo je imelo skoraj vsak teden seje, glede posojil morajo biti za načelnstvo merodajna tri načela: ali je prosilec kredita vreden, v kakšen namen se bo denar porabil in ali je dano posojilo popolnoma varno. Dana posojila morajo biti popolnoma zavarovana, ker je denar, ki ga posojilnica posoja, po večini denar vlagateljev, denar pošteno pridelan in prihranjen, večkrat odtrgan od ust in zaupan zadrugi. S takim denarjem zadruga ne sme lahkomiselno postopati in je prepričana, da to dolžniki razumejo in se ne hudujejo, ako se zahteva včasih več jamstva, kakor bi kdo mislil. Na žalost pa posojilnica danes, vsled pomanjknja denarja, tudi upoštevanja vrednim prošnjam za kredit ne more v polni meri ustreči, čeprav bi rada. Toda, apeliram tudi danes na zadrugarje in predvsem na člane odbora, da vstrajajo in da tudi v teh težkih časih pomagajo premagati gospodarske težkoče in našemu kmetu, da mu bo omogočen obstanek na domači grudi. Zadrugništvo je organizacija samopomoči in v teku 21 let svojega delovanja je naša zadruga že mnogo pomagala iz denarnih zadreg in jih obvarovala pred večjimi izgubami.

Sinča vas. (Poročilo Južnokoroške gospodarske zadruga.) V nedeljo, dne 15. t. m., se je vršil občni zbor zadruga. Pri tej priložnosti je prišel odbor do sklepa, da mora zahtevati od članov in dolžnikov, da v doglednem času plačajo, kar so dolžni. Vemo, da je čas za kmeta silno težaven, vemo da lani ljudje niso mogli

prodati krompirja. Vemo, da so pridelki, ki jih dandanašnji ni mogoče prodati in ki jih raditega tudi zadruga ne sme sprejemati: tako n. pr. dandanašnji prosa nihče ne kupi več. Ljudje v mestu kaše ne jedo več, vsaj se tudi na deželi kupuje le tuji riž. Tako lezemo v beraštvo. Pomajnikj denarja je nad vse čutno in če bo trajala suša naprej, bo še občutnejše, ker tudi les nimā več cene. Ali zadruga ni posojilnica. Zadruga je ustanovljena, da pomaga po primerni ceni prodajati kmečke pridelke in da za gospodarje skupno kupuje, kar se v večji meri naročuje: umetna gnojila, cement, koruzo za krmo. Zadruga pri teh naročilih ljudem ne sme dajati daljših kreditov, nego jih ima sama. Ako mora zadruga blago plačati v dveh mesecih, mora tudi od naročnikov tirjati dvemesečno plačilo. Dolgovi ljudi, pa so v zadrugi knjigah tako narastli, da se mora ta stvar urediti. Kdor ne more odplačevati v obrokih, vsaj se ne zahteva vsega na enkrat, naj stopi k našim posojilnicam: v Dobro vas, v Velikovec, v Galicijo, v Globasnico i. dr. Naj pri pelje poroka in posojilnica bo dolg prevzela radevolje, ako je gospodar kredita vreden. Zadruga od posojilnic ne tirja takojšnjega plačila, vse to se lahko uredi polagoma. Če ta opomin ne bi zalegel nič, tirjalo se bo od strank takojšnje plačilo in če se to v gotovem roku ne bi poravnalo, bi morala zadruga seve tožiti, kar bi nam bilo žal. Potem moramo člane opozarjati, da je zadruga za to tu, da prodaja kmečki pridelek. Ako pa kdo popravlja hišo in potrebuje cementa, ne sme misliti, da mu more ta cement posejovati zadruga. Zadruga ga naroči, ali plačati se ji mora. Gospodarje pa se mora sploh opozarjati, naj ne gradijo in ne popravljajo, dokler si niso nekaj denarja za material sami prihranili. In potem nikar ne smejo misliti, da zadruga — čaka — čaka! Zadruga bo kakor vedno do ljudi prijazno postopala, ali premnogi dolžniki se morajo pripraviti, da ob novini stare dolgove poravnajo.

GOSPODARSKI VESTNIK

Deželni kulturni svet.

(Seja dne 16. majnika 1930.)

(Konec.)

Turska cesta.

Pri Sv. Krvi se je vršil razgovor o trasiranju nove Turske ceste in potem o oskrbovanju ljudi, ki bodo tam delali. Določilo se je, da delavce oskrbi z živili okrajno kmetiško društvo v Kotu, Winklern, in kar društvo nima samo, za to se naj obrne na vnovčevalnico za živino v Celovcu ter na Gornjekoroško mlekarno v Beljaku. Zahtevalo se je tudi, da se kmečkih hlapcev k delu ne sprejema.

Kmečki posli kot delavci pri mestnih zgradbah.

Supersberg: Kulturni svet se naj enkrat posebno bavi z vprašanjem, jeli mogoče prepovedati na splošno, da se kmečki ljudi sprejemajo v mestih kot delavci. Imamo malih posestnikov, ki v času, ko jih doma ni treba, iščejo dela. Ako se tu nastopa prestrogo, se je bati, da mladi ljudje sploh ne pojdejo več h kmetu služiti, ker od tam ne bi smeli več nikamor naprej.

Letni račun 1929.

V proračun se je sprva postavilo za osebne potreščine in pisarno 276.000 S in za pospeševanje deželne kulture 393.000 S. Ker pa deželni zbor ni mogel dovoljevati toliko denarja, se je za oboje svota znižala na 250.000 S. Denarni promet je znašal v kulturnem svetu: leta 1927 8.000.000 S, leta 1928 10.000.000 šilingov, leta 1929 15.000.000 S. Iz tega je razvidno, da sta dežela in država dajali za pospeševanje kmetijstva veliko denarja in da se je v tem oziru v deželi delalo z ysemi silami. Stroški za tajništvo in uradnike izkazujejo:

Uradni stroški	125.000 S
Kmetijska šola	41.700 S
Podkovska šola	3.100 S
Potovalni pouk	5.000 S
Melioracijski urad	47.000 S
Penzije	27.600 S

Iz dr. Kuharjeve ustanove se je dobilo dozdaj 276.000 S in se je s tem denariem kupilo dve posestvi v Celovcu: Perkovo in Filejevo pohištvo, kamor se prenese kmetijska šola.

Za posamezne stroke kmetijstva se je izdalo:

Premije za stare posle	8.000 S
Zadružništvo	20.000 S
Obratno računanje	15.500 S
Izobrazba	22.500 S

Rastlinska produkcija	134.800 S
Sadjereja	61.000 S
Gozdarstvo	25.600 S
Planšarstvo	18.000 S
Živinoreja	401.000 S
Mlekarstvo	63.000 S
Gnojne jame	54.000 S
Podpore za od toče prizadete	40.000 S
Kultiviranje močvirij	130.000 S
Podpora za pridelavanje žita	473.000 S
Melioracije	362.000 S
Utrjevanje posesti	4.500 S

Beljaški trg. Kapus 1, rdeče zelje 1, zelje 1,40, karfiol 2 S, koleraba 20, korenje 15 g, pesa 1,40, kumare 2,40 S, čebula 60 g, česen 2 S, glavna solata 20 g, grah v stročju 1,40, fižol v stročju 2,40, špinača 1 S, redkev 20 g, hren 2,80, špargel 3,40 S, letošnji krompir 50, lanski 15 g, namizna jabolka 3,20, goveje meso 3,40, telečje 3,50, svinjsko 3,60, prekajeno 4,60, črešnje 2, jagode 2,40 sladka smetana 4, kislā 2,40, čajno maslo 6,40, maslo za kuho 6, skuta 1,60, strd 6 S, mleko 44 g, jajce 15 g, ribe 2,60 do 4,50 S kg.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. Avstrija: Od 1. julija naprej avstrijski državljani za potovanja v Italijo ne rabijo več vizuma. Isto velja za potovanja Italijanov v Avstrijo. — Pred binkošti je nekdo vlomil v tajništvo kmetijskih bramb in odnesel vse tajne spise in dokumente, ki se nanašajo na prestop heimwehrovskih oddelkov k Bauernwehru. Nekatero ukradeno listino objavlja štajerska „Heimatschutzzeitung“. Pozneje se je izkazalo, da je izvršil vlom tajnik te organizacije. — Amerika: 10. t. m. sta trčila skupaj tovorni in potniški parnik. Tovorni parnik je eksplodiral in se potopil z vso posadko. Potniški parnik je pričel goreti, a je še dosegel pristanišče. Utonilo in zgorelo je skupno 46 oseb. — Ker so se raztrosile na newyorški borzi neresnične vesti o bančnih in industrijskih položih, o atentatu na predsednika Hooverja in o odstopu predsednika narodne banke, so padli papirji od 20 do 60%. Borzo so morali zapreti, ker je nastala zmeda. Izgube znašajo 4 milijarde dolarjev in je izvršilo baje 20 špekulantov, ker so izgubili vse premoženje, samomor. —

Izrežite! **Veliko nad 33.000** Shranite!

na kili trpečih

je zahtevalo v kratkem času moj, sedaj v Avstriji in Nemčiji 5 krat patentiran kilni pas z vstavitvenim aparatom. Tisoč poročajo v navdušenih dopisih in uradno potrjenih zahvalnih pismih o **ozdravljenju kile** brez bolečin, brez nadloge in s mostojno, vsled česar naj nobeden na kili bo ni ne opusil, da bi se ne poslužil mojega idealnega kilnega pasa. Vedno sem pripravljen nuditi vpogled v dnevno prihajajoča zahvalna pisma in potrdila.

Novi uspehi: H. R. v M. 37 let obstoječa težka kila, K. M. v N. 19 let obstoječa dvojnā kila, J. R. v F. 13 let obstoječe dvojnā kila popolnoma odstranjena.

Nastanitve:

- Beljak:** Hotel „Zur Post“, sredi 25. junija 1930, 8.—3. ure.
- Celovec:** Gostilna „Stadt Wien“, Fröhlichgasse 18, četrtek, 26. junija 1930, 8.—3. ure.
- Velikovec:** Gostilna „Goldner Löwe“, petek, 27. junija 1930, 9.—2. ure.
- Wolfsberg:** Gostilna Florijan, Kienzl, sobota, 28. junija 1930, 8.—3. ure.
- Spittal ob Dravi:** Gostilna Ertl, ob kolodvoru, nedelja, 29. junija 1930, 8.—3. ure.

Sporočam, da zdravniške prakse ne izvršujem, ne ordiniram, tudi ne preiskujem. Moje delovanje se omejuje samo na čisto bandažistično in dovoljeno prodajo mojega od avstrijske zvezne države večkrat patentiranega kilnega pasa v okvirju § 17 patentnega zakona in § 4 min odredbe od 15. sept. 1898, R. G. B. 62.

Svarilo: Pazite natančno na moje ime. Jaz sem najstarejša v Avstriji dovoljena tvrdka z listino tovarno. Druga firma poizkuša ponarejati moje patente in se izdaja, kot bi bila z menoj istovetna, kar zapeljuje.

E. Danzeisen, špecialist za kilne obveze München 42, Egetterstrasse 11

Ponovno premijiran: Mednarodni kongres naravnih zdravnikov, Dunaj, april 1930. 114

„FLUGS“ kosir bodočnosti, patent, s koso.

„FLUGS“ kosa v vseh oblikah iz prvovrstnega materiala, napravljena za ta način pritrjevanja, je lahka in se more hitro nagniti na vsako stran.

„FLUGS“ garantira, da stoji kosa v vsakem položaju zanesljivo in statno trdno.

„FLUGS“ se more z lahkoto pritrčiti na vsako kosišče.

„FLUGS“ racionalizira s prihrankom moči, časa in denarja.

Najugodnejše izjave: Preizkuševalnice na kmetijski visoki šoli na Dunaju, dalje kmet. učilišč, kakor pohvalna priznanja velikih in malih posestnikov in koscev so na razpolago.

Izdéluje: Steierm. Sensenwerks A.-G. „Styria“.

Dobiva se v raznih trgovinah in pri glavnem zastopstvu za Koroško in vzhodno Tirolsko: **Matevž Seher, Celovec, Burgg. 12.**

Zastopniki se sprejemajo. 107

ALFA-posnemalnik

je izmed vseh najstarejši in kdor ga preizkusi, la ve, da ni drugovrstnega, ki bi ga mogel prekositi v prvovrstnosti posnemanja.

Tudi ostala druga posoda za mleko od tordke ALFA je prvovrstna.

Zastopnik: Janko Ogris, posestnik, Bilčovs, Feistritz im Rosentale.

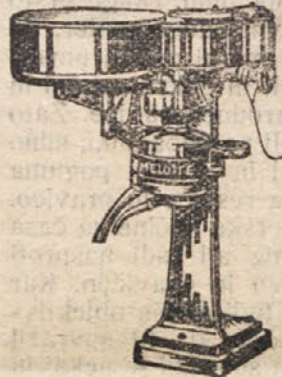
NOVI MODEL

originalnega

Melotte-jevega posnemalnika

pripraven za ročni in motorni pogon.

Neprekosljiv na konstrukciji in trpežnosti! Neslišen tek!

Originalno Melotte-jevo

brabantsko oralo

Najboljše oralo orodje sedanjosti.

Ugodna plačila na obroke.

Centki zastoj.

MELOTTE-WERKE, WIEN, IV., MAYERHOFG. 16

Zastopnik: Valentin Lassnig, posestnik, Nova Vas, P. Föderlach.

Izobraževalno društvo „JEPÄ“ v Ločah priredi v dvorani gostilne Pušnikove v Ratenčah igro

MIKLOVA ZALA

v soboto, dne 21. junija ob 8. uri zvečer, v nedeljo, dne 22. junija ob 3. uri popoldne, v soboto, dne 28. junija ob 8. uri zvečer in v nedeljo, dne 29. junija ob 3. uri popoldne.

Pridite od blizu in daleč in si oglejte po davnem zopet v tej igri kos naše domače zgodovine!

ODBOR. 115